

A Báni-hegy (Horvátország) löszflórája és vegetációja

Loess flora and vegetation of BANSKO BRDO (Croatia)

PURGER DRAGICA – CSIKY JÁNOS

A kárpát-medencei löszterületek DNy-i peremén, a nagyjából Ny-K-i irányban húzódó Báni-hegy Horvátország ÉK-i csücskében található. A Titelicum síkvidéki területeiből, mintegy 250 m magasan kiemelkedő vonulatot szinte teljes egészében lösz fedi. Nyugati felében fokozatosan lejtve éri el a Duna síkját, míg a K-i részében meredek, 20-40 m magas löszfalakkal is találkozhatunk. A Báni-hegy a zárt tölgyesek zónájába tartozik, ám területének nagy része ma már csak kultúrsivatagnak számít. Az északi oldalon, főként a völgyekben zárt erdők nagyobb foltjaival is találkozhatunk, ezek azonban többnyire akácok, őshonos fajokban ritka sarjerdők. A déli, meredek löszfalak peremén még megtalálhatók a sztyepperdők (*Aceri tatarici-Quercetum roboris* Zólyomi 1957) fragmentumai. A falakon zárt és nyílt löszgyepek értékes foltjaira (*Salvio nemorosae-Festucetum rupicolae* Zólyomi ex Soó 1964, *Agropyro cristati-Kochietum prostratae* Zólyomi 1958), a vízfolyások környékén patakparti nádasokra (*Glycerio notatae-Catabrosetum aquaticae* Borhidi 2001), mocsár- és kaszálórétre, a domboldalakon félszáraz gyepek állományaira bukkanhatunk. Összességében elmondható, hogy a természetközeli vegetáció csak fragmentumaiban élte túl az emberi tevékenységek hatását, ám az egykori természetes vegetációtípusok a flóra alapján viszonylag jól rekonstruálhatók. Az üde-félszáraz erdők fajai közül jellegzetesebbek a *Tamus communis*, *Scilla vindobonensis*, *Helleborus odoratus*, *Isopyrum thalictroides*, *Scutellaria altissima*; a sztyepperdők értékes maradványai a *Thalictrum aquilegifolium*, *Iris variegata*, *Rosa gallica*, *Acer tataricum*, *Quercus pubescens*; a sztyepp foltok jellegzetességei az *Iris pumila*, *Reseda inodora*, *Agropyron pectinatum*, *Stipa capillata*. A patakparti nádasokban még tömeges a *Catabrosa aquatica*, a réteken ritka az *Avenula pubescens*, *Ophrys sphegodes*, *Blackstonia acuminata*. E fajok egy része Horvátországban vörös listás faj, más részük az ország flórájára újnak számít. A Báni-hegy gyomflórája is meglepően gazdag (pl. *Agrostemma githago*, *Erodium ciconium*, *Lathyrus aphaca*, *Legousia speculum-veneris*). Felméréseink során a természetközeli vegetáció fragmentumait (a területen elsőként) cönológiai felvételekkel is dokumentáltuk. Kutatásainkat az INTERREG III A (Slo-Hu-Cro 2006/01/167/HU) Dráva Intereco pályázat támogatásával végeztük.